

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 14CoP/61/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5121206463
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Nemravová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:5121206463.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Marty Nemravovej, členov senátu JUDr. Róberta Bebčáka a JUDr. Miroslavy Korbašovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: H. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, v tomto konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina, dieťa rodičov - matka: O. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. XXX/XX, R., právne zastúpená: ADVOKÁTI Müller § Dikoš, s.r.o., so sídlom Tolstého 1201/20, 010 01 Žilina, IČO: 36 864 455 a otec: M. N., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F., o návrhu otca o zníženie výživného a návrhu matky o zvýšenie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Žilina č.k. 21P/141/2021-339 zo dňa 23. júna 2023, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Žilina č.k. 21P/141/2021-339 zo dňa 23. júna 2023 v napadnutých výrokoch: I., II., III., V., VI. **p o t v r d z u j e .**

Odvolanie otca maloletého proti rozsudku Okresného súdu Žilina č.k. 21P/141/2021-339 zo dňa 23. júna 2023 proti výroku IV. **o d m i e t a .**

Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd v ods. 1. napadnutého rozsudku uviedol skutočnosti vyplývajúce z návrhu otca podaného na zníženie výživného na maloletého H. a v ods. 2. uviedol skutočnosti vyplývajúce z vyjadrenia matky k návrhu otca na zníženie výživného ako i skutočnosti, v ktorých požadovala zvýšiť výživné na maloletého H.. V ods. 5., 6. uviedol skutočnosti vyplývajúce z výpovede matky a otca pred okresným súdom. Podľa lustrácie v Sociálnej poisťovni otec bol od 14.07.2020 do 16.04.2021 zamestnaný na dohodu u zamestnávateľa M. Y., od 13.10.2022 do 21.11.2022 v MK CAR, s.r.o., od 17.10.2022 do 31.12.2022 v AREA COMPANY, s.r.o. a od 02.01.2023 opätovne v AREA Company, s.r.o. Podľa potvrdenia o príjme jeho príjem za obdobie od 10/2022 do 12/2022 bol v priemere 99,05 Eur a za obdobie 01/2023 do 04/2023 bol 203,51 Eur. Podľa potvrdenia Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Žilina zo dňa 05.11.2021 otec je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 07.07.2021 a evidencia trvá. Podľa potvrdenia Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Žilina zo dňa 01.06.2023 evidencia uchádzačov o zamestnanie trvala od 07.07.2021 do 16.10.2022. Vyradený bol z dôvodu, že od 17.10.2022 mal súčasne dve dohody, pričom uchádzač nesmie byť súčasne vo viacerých pracovnoprávných vzťahoch. Podľa potvrdenia o nemocenských dávkach vyplatených Sociálnou poisťovňou boli matke v období od 10/2020 do 06/2021 vyplatené dávky nemocenské a ošetrovné spolu v sume 511 Eur. Podľa správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina zo dňa 01.06.2023 je matka v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 06.02.2023, evidencia trvá, zaevidovala sa po ukončení rodičovského príspevku. Od 01.01.2023 jej vznikol nárok na rodičovský príspevok v súvislosti so starostlivosťou o maloleté dieťa W. F., nar. XX.XX.XXXX, ktorý poberala do 28.02.2023 vo výške 412,60 Eur. Zároveň je poberateľkou

prídavkov na dve deti. 21P/141/2021 6 A za rok 2022 a 2023 aj poberateľkou náhradného výživného pre oprávnenú osobu H. H. vo výške 40 Eur.

2. Okresný súd s poukazom na § 62 ods. 1, 2, 4, 5 Zákona o rodine, § 75 ods. 1 Zákona o rodine, § 76 ods. 1 Zákona o rodine, § 77 ods. 1 Zákona o rodine, § 78 ods. 1 Zákona o rodine, § 78 ods. 3 Zákona o rodine a podľa § 52 CMP rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto rozhodnutia. Vzhľadom na podaný návrh otca okresný súd zisťoval a vyhodnocoval zmeny pomerov, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a trvanie výživného, pričom zmena rozsudku je vždy prípustná od času, keď došlo k zmene pomerov. Pri rozhodovaní o zmene výživného na účely zisťovania pomerov je potrebné porovnať okolnosti v čase vydania predchádzajúceho rozhodnutia s okolnosťami v čase nového rozhodnutia. Predpokladom takejto zmeny je výrazná a trvalá zmena pomerov, či už na strane maloletého dieťaťa alebo na strane povinného rodiča. Konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane výživou oprávneného dieťaťa a jednak na strane povinného rodiča. Na strane oprávneného dieťaťa je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na vek, zdravotný stav, fyzickú a duševnú vyspelosť, spôsob a rozsah jeho prípravy na budúce povolanie a ďalšie okolnosti. Na strane povinného rodiča sa prihliada na jeho schopnosti, faktické príjmy, ale i na možnosti, teda na to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosti, zručnosti, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu práce. Okrem toho je potrebné vždy vyhodnotiť i majetkové pomery oboch povinných rodičov. Súd pri posudzovaní návrhu na zníženie výživného a návrhu matky na zvýšenie výživného, vychádzal zo skutočnosti, že naposledy o vyživovacej povinnosti otca rozhodoval v roku 2020. Maloletý H. v čase posledného rozhodnutia súdu navštevoval materskú školu, bol predškolač. Matka s maloletým H. bývala v byte svojho otca, spoločne so svojim bratom na prechodný čas. Bola zamestnaná v Slovenskej pošte, jej priemerný čistý mesačný príjem bol vo výške 540,87 Eur. Otec bol od 17.08.2017 do 04.05.2020 vo výkone trestu, kde jeho priemerná mzda v hrubom bola okolo 180 Eur mesačne. Od 14.07.2020 pracoval na základe dohody o pracovnej činnosti. Okresný súd k súčasným pomerom otca uviedol, že pracoval a i aktuálne pracuje na dohodu o pracovnej činnosti. Prehľad bol uvedený v ods. 8. a 9. rozhodnutia. Prácu vykonáva nepravidelne, niekedy len pár hodín, či dní v týždni, od čoho sa odvíja jeho mesačný príjem. Hľadá si prácu, aktuálne zabezpečuje starostlivosť o maloletú dcéru, s ktorou je matka a jeho súčasná partnerka na rodičovskej dovolenke, a to v čase, kedy má matka možnosť ísť na brigádu a privyrobiť si. Otec opakovane vo svojich podaniach, ako aj vo vyjadrení na pojednávaní a v predchádzajúcom konaní poukazyval na to, že má ukončené len základné vzdelanie, bol niekoľkokrát súdne trestaný, ktoré skutočnosti sú prekážkou pre nájdenie si stabilnej práce, v podobe trvalého pracovného pomeru a dosahovania príjmu. Napriek uvedenému však okresný súd nezistil, že by otec sa snažil dokončiť si vzdelanie a zvýšiť kvalifikáciu. Spoločne so svojou novou rodinou je odkázaný na významnú finančnú pomoc zo strany otca svojej partnerky, ktorý im poskytol bývanie, financuje náklady domácnosti, od nákupov potravín až po platenie výživného na maloletého H.. Súčasné pomery matky zhrnul okresný súd v ods. 21. a maloletého H. v ods. 22. napadnutého rozsudku. Maloletý navštevuje Základnú školu G. A., D. R., aktuálne je v 2. ročníku. Navštevuje školský klub, stravuje sa v školskej jedálni, v školskom roku 2021/2022 navštevoval záujmový útvar Angličtina hrou. V druhom polroku školského roka 2022/2023 navštevuje V. O. R. na ZŠ U. - futbal. Tvrdenia otca vo vzťahu k jeho možnostiam a schopnostiam prácu vykonávať a dosahovať príjem dostatočný na krytie jeho potrieb a riadne plnenie si viacnásobnej vyživovacej povinnosti, vyznievajú podľa okresného súdu účelovo, v snahe vyvolať pocit, že otec je ten, na koho ekonomickú situáciu má byť prihliadané a má byť dôvodom pre úpravu vyživovacej povinnosti, pričom ale bolo preukázané, že otec je schopný prácu vykonávať a dosahovať príjem. Dosahovanie primeraných príjmov u rodičov maloletých detí nemôže byť ponechané na ľubovôľu toho-ktorého rodiča, naopak, je to ich povinnosťou, ktorá súvisí s povinnosťou živiť svoje deti, dokiaľ nebudú schopné sa živiť samostatne. Preto je nutné vyžadovať od každého rodiča, aby obstarával príjmy prácou, zodpovedajúcou jeho veku, zdravotnému stavu, kvalifikácii, odbornosti, nadaniu, zručnostiam, skúsenostiam i situácii na trhu práce. Doterajší spôsob života a zaobstarávanie príjmu je rozhodnutím otca, za ktoré nesie zodpovednosť výlučne otec a ktoré správanie nemôže byť vyhodnotené na úkor maloletého dieťaťa, voči ktorému má vyživovaciu povinnosť. Otec sa do tejto situácie dostal v dôsledku svojho správania, v minulosti vlastným úmyselným protiprávnym konaním. Nemožno túto skutočnosť vykladať na ťarchu výživou odkázaného dieťaťa. Okresný súd pri určení vyživovacej povinnosti vychádzal nie z reálneho príjmu, ale z potencionálneho príjmu, ktorý by otec mohol dosahovať aj v jeho prípade so základným vzdelaním, t.j. z minimálnej mzdy, ktorá pre rok 2021 bola 508,44 Eur, v roku 2022 525,65 Eur a v roku 2023 568,97 Eur v čistom. Okresný súd ustálil, že na strane maloletého H. došlo ku kvalifikovanej zmene pomerov čo súvisí najmä s vyšším vekom, no najmä s nástupom do školy. Podiel rodiča na výžive, či nákladoch dieťaťa, ktorý sa osobne o

dieťa nestará, je vyšší ako podiel rodiča, ktorému dieťa bolo zverené do osobnej starostlivosti. Matka si naďalej plní svoju vyživovaciu povinnosť aj osobnou starostlivosťou a zabezpečením bytových potrieb. Súd ustálil výšku výživného na maloletého H. na sumu 110 Eur mesačne s účinnosťou od 29.10.2021. Za odôvodnené potreby maloletého okresný súd považoval: strava doma 100 Eur (pričom v tejto položke u maloletého treba zaradiť prípravu raňajok, desiatej do školy a zabezpečenie pitného režimu v škole, ďalej obedy počas víkendu a samozrejme večere), oblečenie, obuv, hygiena 70 Eur, školský klub 20 Eur, strava v škole 40 Eur do 05/2023 (čo zahŕňalo len obed v školských dňoch, nie ako to bolo počas návštevy materskej školy, kde mesačný poplatok cca 20 Eur, zahŕňal desiatu, obed aj olovrant, či pitný režim dieťaťa), lieky okolo 20 Eur, voľný čas, výlety, hračky a telefón okolo 30 Eur, členské v MŠK klube R. 30 Eur, poistenie so sporením 40 Eur, školské poplatky, pomôcky (ZRŠ 25 Eur, triedny fond, nákup pomôcok na začiatku školského roka 25 Eur, poplatok za krúžky v škole jednorazovo 25 Eur) po spriemerovaní 10 eur a ďalšie dokupovanie pomôcok v priebehu roka, školské akcie 10 eur. Nástupom na základnú školu sa výdavky zvýšili a pribudli výdavky, ktoré v čase návštevy materskej školy neboli - školské pomôcky, poplatky za školské akcie, školský klub, voľno časové aktivity - krúžky, telefón. Zameškané výživné okresný súd na maloletého H. od 29.10.2021, t.j. od podania návrhu matky priznal a určil nedoplatok vo výške 602,90 Eur ako rozdiel medzi plateným výživným a zvýšeným výživným. Otcovi povolil splátky, a keďže sa zmenili pomery tak, ako súd uviedol vyššie, zmenil i rozsudok Krajského súdu v Žiline č.k. 8CoP/26/2020-221 z 30.10.2020 v časti úpravy výživného na maloletého H.. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania v súlade s ustanovením § 52 CMP.

3. Proti tomuto rozsudku okresného súdu podal odvolanie otec, ktorý mal za to, že okresný súd nedôsledne vyhodnotil zmenu pomerov, ktorá nastala od posledného rozhodnutia. Rozsudok okresného súdu bol vydaný v konaní, v ktorom sa svojim návrhom domáhal zníženia výživného na maloletého H., lebo od 07.07.2021 bol evidovaný ako uchádzač o zamestnanie a výživné, ktoré bolo naposledy určené, nie je schopný vzhľadom na svoje zárobkové pomery naďalej platiť, s poukazom na to, že mu vznikla ďalšia vyživovacia povinnosť k maloletej V. N., nar. XX.XX.XXXX, a tiež v konaní, v ktorom sa matka maloletého domáhala zvýšenia výživného na maloletého H. od 29.10.2021. Na základe vlastnej úvahy okresný súd dospel k tomu, že príjem, ktorý dosahuje v roku 2023 predstavuje v priemere 203,51 Eur, by mohol byť minimálne v rozsahu minimálnej mzdy, ktorá pre rok 2021 bola 508,44 Eur, pre rok 2022 v sume 525,65 Eur a v roku 2023 568,97 Eur, nevychádzal z jeho reálneho príjmu, ale z tzv. potencionálneho príjmu. Súd pri rozhodovaní o potencionálnom príjme, ktorý by mohol otec dosahovať, nezobral do úvahy preukázaný skutkový stav, ktorý sa týka jeho pomerov, a to, že je absolvent základnej školy bez ďalšieho vzdelania. Opakovane vykonával trest odňatia slobody za trestnú činnosť, ktorej sa dopustil v minulosti. Je vylúčené vzhľadom na výkony trestu odňatia slobody, ktorých sa v minulosti dopustil a stupeň vzdelania, ktorý dosiahol, aby mohol i pri vyvinutí maximálneho úsilia, ktoré je možné od neho požadovať, dosiahnuť pracovný úväzok na 8 a pol hodiny denne. Ak by aj mohol dosahovať výšku minimálnej mzdy tak, ako bola určená v rokoch 2021 až 2023, z ktorej súd vypočítal výšku výživného, tak zdôraznil ďalšiu vyživovaciu povinnosť voči maloletej V. N.. Poukázal na svoju evidenciu na úrade práce ako uchádzača o zamestnanie, kde nebolo mu možné pridať žiadnu prácu. Z posledného trestu sa vrátil v roku 2020 a zatiaľ z vyjadrení zamestnávateľov, u ktorých sa uchádzal o zamestnanie na riadny pracovný pomer vyplývalo, že títo nemajú dôveru voči jeho osobe. Zo zamestnania v MK Car - autopožičovňa motorových vozidiel bol prepustený po tom, čo sa dozvedel majiteľ o jeho kriminálnej minulosti. Vyčítal okresnému súdu, že nevykonal žiadne dokazovanie na preukázanie predpokladu pre určenie vyživovacej povinnosti, zmeny pomerov, ktorá nastala od posledného rozhodnutia, vychádzal len z vlastnej úvahy. Konajúci súd by mal posudzovať zmeny pomerov, ak sa teda výrazne zmenia rozhodujúce skutočnosti. Nesúhlasil s tým, že jeho výpoveď bola účelová. Nemohol mať uzavreté dve dohody o výkone práce. Na minimálnu mzdu, z ktorej okresný súd vychádzal z potencionálneho príjmu, pracuje vysoké percento zamestnancov s vyšším vzdelaním, ako má on. Partnerka, s ktorou žije v spoločnej domácnosti nie je v situácii, aby mu mohla vypomôcť aktuálne. Žiadal rozsudok zrušiť, vrátiť súdu prvého stupňa na nové konanie alebo znížiť vyživovaciu povinnosť otca podľa jeho návrhu.

4. K doručenému odvolaniu otca sa písomne vyjadrila matka v podaní právneho zástupcu. Matka prostredníctvom právneho zástupcu vo svojom vyjadrení uviedla, že okresný súd logicky, vecne odôvodnene rozhodol, navrhla napadnuté rozhodnutie okresného súdu potvrdiť. Otec v odvolaní nepoprel, že mohlo dôjsť k zmene pomerov na strane maloletého a zvýšeniu výdavkov, pričom v tejto časti závery súdu nenapadol ani nespochybnil. Napriek tomu sa domáha uprednostnenia jeho ekonomickej situácie, ktorú si zavinil sám doterajším spôsobom života, pričom uprednostnil svoje záujmy pred záujmami maloletého dieťaťa. Takáto obrana je podľa matky absolútne neprijateľná a v rozpore so

záujmami maloletého dieťaťa. Zároveň citovala z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20.02.2019, sp.zn. 3 Cdo 236/2018. Odvolanie otca nemá vecné ani právne opodstatnenie podľa matky, žiadala napadnuté rozhodnutie potvrdiť.

5. K doručenému vyjadreniu matky sa už otec písomne nevyjadril.

6. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP) na základe včas podaného odvolania otca maloletého preskúmal rozsudok okresného súdu v napadnutých výrokoch za aplikácie § 65, § 66 CMP postupom bez nariadenia pojednávania, keďže neboli splnené podmienky pre nariadenie pojednávania v zmysle § 385 ods. 1 CSP a contrario, ak nebolo potrebné doplniť, resp. zopakovať dokazovanie, nevyžadoval si to dôležitý verejný záujem a verejným vyhlásením rozsudku krajským súdom za rešpektovania § 219 ods. 1, 3 CSP bol rozsudok okresného súdu v napadnutých výrokoch potvrdený ako vecne správne rozhodnutie podľa § 387 ods. 1, 2 CSP.

7. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP) postupom bez nariadenia pojednávania odvolanie otca proti Okresnému súdu Žilina č.k. 21P/141/2021-339 zo dňa 23. júna 2023 do výroku IV. odmietol podľa § 386 písm. b) CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP.

8. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“) na konanie podľa CMP sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak CMP neustanovuje inak.

9. Ak došlo k odmietnutiu odvolania otca proti Okresnému súdu Žilina č.k. 21P/141/2021-339 zo dňa 23. júna 2023 do výroku IV. ako podaného neoprávnenou osobou odvolacím súdom, tak nebol priestor, aby odvolací súd vyhodnocoval ním podaný opravný prostriedok zodpovedajúci výroku IV. napadnutého rozsudku okresného súdu.

10. Pokiaľ otec podal odvolanie proti výroku IV. napadnutého rozsudku okresného súdu, ktorým bol zamietnutý návrh matky na zvýšenie výživného zvyšku, ktorý sa týkal vyživovacej povinnosti otca, teda osoby povinnej z plnenia vyživovacej povinnosti, tak odvolací súd zdôrazňuje, že prípustnosť odvolania má vo všeobecnosti nielen stránku objektívnu, ale aj stránku subjektívnu. Objektívna stránka sa nevzťahuje na osobu konkrétneho odvolateľa a zohľadňuje (len) vecný aspekt tohto opravného prostriedku, či smeruje proti rozhodnutiu vykazujúcemu zákonné znaky rozhodnutia, proti ktorému je odvolanie prípustné. Objektívna prípustnosť odvolania je vymedzená v § 355 a nasl. CSP a § 59, § 60 CMP určujúcim podmienky, v prípade splnenia ktorých je odvolanie prípustné. Na rozdiel od toho sa subjektívna stránka prípustnosti odvolania viaže na osobu konkrétneho odvolateľa a zohľadňuje osobný aspekt toho, kto podáva odvolanie, či je u neho daný dôvod, ktorý ho oprávňuje podať odvolanie (hoci aj proti rozhodnutiu objektívne napadnuteľnému týmto opravným prostriedkom); takým dôvodom je skutočnosť, že rozhodnutím súdu prvej inštancie bol odvolateľ po procesnej stránke negatívne dotknutý, bola mu spôsobená ujma dopadajúca na jeho pomery. Záver o tom, že podané odvolanie je prípustné predpokladá zaujatie záveru o prípustnosti tak po stránke objektívnej, ako aj po stránke subjektívnej. Posúdenie subjektívnej prípustnosti odvolania, ale vo všeobecnosti predchádza posúdeniu objektívnej prípustnosti odvolania (primerane uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej 3 14CoP/33/2023 republiky sp. zn. 3Cdo 240/2012 zo dňa 12.11.2012). Odvolací súd pri posudzovaní subjektívnej prípustnosti odvolania dospel k záveru, že právo podať ho prináleží len tomu účastníkovi, ktorému bola rozhodnutím spôsobená ujma, pričom v danom prípade otcovi, rozhodnutím ktorým došlo k zamietnutiu zvyšnej časti návrhu matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti, žiadna ujma na jeho právach spôsobená nebola. Preto otec, vzhľadom na rozhodnutie okresného súdu o zamietnutí zvyšnej časti návrhu matky na zvýšenie výživného, nie je osobou subjektívne oprávnenou na podanie odvolania. Podstatným je totiž porovnanie výsledku konania s právami a povinnosťami odvolateľa.

11. K procesnému postupu krajského súdu, ktorý prejednal odvolanie otca maloletého bez nariadenia pojednávania sa poukazuje na uznesenie Krajského súdu v Žiline č.k. 14CoP/61/2023-364 zo dňa 21.11.2023, keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku krajským súdom bolo oznámené na úradnej tabuli Krajského súdu v Žiline, v lehote najmenej 5 dní pred jeho vyhlásením v zmysle vyššie uvedeného uznesenia krajského súdu dňa 22.11.2023 a na webovej stránke Krajského súdu v Žiline.

12. Primárne krajský súd uvádza, že na základe podaného odvolania otca maloletého dieťaťa bol posudzovaný rozsudok okresného súdu na základe nižšie uvedených prijatých záverov, zhodnotení. Krajský súd dospel k záveru, že odvolanie otca maloletého nebolo dôvodné, preto rozsudok okresného súdu v napadnutých výrokoch potvrdil ako vecne správne rozhodnutie.

13. Otec maloletého dieťaťa v podanom odvolaní kládol dôraz na to, že bol vedený v rozhodnom období ako uchádzač o zamestnanie v evidencii uchádzačov o zamestnanie, že nemá dosiahnuté vyššie než základné vzdelanie, čo výrazne znižuje jeho možnosť zamestnať sa. Vyčítal okresnému súdu, že nedostatočne zhodnotil zmenu pomerov rozhodujúcich okolností, a tiež zdôraznil opakované výkony trestu odňatia slobody. Je absolvent základnej školy bez ďalšieho vzdelania. Poukázal i na svoju ďalšiu vyživovaciu povinnosť voči maloletej V. N., nar. XX.XX.XXXX. Z uvedených dôvodov nedostatočného vzdelania, kriminálnej minulosti, zamestnávateľa o neho nejavili záujem.

14. V konaní o určenie vyživovacej povinnosti k deťom súd vychádza zo základných kritérií obsiahnutých v § 62 a nasl. ako aj zo spoločných ustanovení obsiahnutých v § 75 a nasl. Zákona o rodine. Súd musí skúmať príjmové, majetkové, sociálne pomery osoby povinnej prispievať výživným na dieťa ako aj na strane osoby, ktorej maloleté dieťa bolo na základe rozhodnutia súdu zverené do osobnej starostlivosti a je povinný zistiť ďalšie okolnosti majúce vplyv na vyhodnotenie reálnych schopností a možností povinného rodiča prispievať na výživu maloletého dieťaťa. Súdne rozhodnutie o výživnom možno zmeniť za podmienok stanovených v § 78 ods. 1 Zákona o rodine. Hmotnoprávnou podmienkou pre zmenu predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom je zmena pomerov. Túto treba zistiť porovnaním okolností dôležitých pre určenie výživného tak v čase skoršieho rozhodnutia ako i v čase nového rozhodnutia. Predpokladom zmeny právoplatného rozhodnutia o výživnom je závažnejšia zmena pomerov, ktorou sa rozumie výrazná zmena tých okolností na strane či už oprávneného alebo povinného, ktoré boli predpokladom predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom. Musí ísť o zmenu, ktorá má význam pre záver, že výživné určené v predchádzajúcom rozhodnutí už nezodpovedá zmenenej situácii ako na strane k výžive povinnej, tak i k výžive oprávnenej. Podaným návrhom sa otec domáhal zmeny výživného stanoveného rozsudkom Krajského súdu v Žiline č.k. 8CoP/26/2020-221 zo dňa 30.10.2020 v časti úpravy výživného na maloletého H.. Okresný súd správne podľa odvolacieho súdu postupoval, keď pri svojom rozhodovaní a následne odôvodnení napadnutého rozhodnutia, pričom svoju pozornosť zameral na otcom maloletého dieťaťa tvrdené skutočnosti, ktoré mali zakladať zmenu pomerov na strane otca v takom rozsahu, že podľa názoru otca boli dôvodom pre novú úpravu jeho vyživovacej povinnosti, a to na jej zníženie. Okresný súd založil svoje rozhodnutie na konštatovaní, že pokiaľ na strane otca maloletého dieťaťa nastala zmena pomerov, v dôsledku ktorej nemá stály príjem, tak túto situáciu si otec privodil v dôsledku svojho správania a v minulosti vlastným úmyselným protiprávnym konaním, jeho vlastnou vinou došlo k obmedzeniu jeho pracovných možností. Jednoznačne nemožno túto skutočnosť vykladať na ťarchu výživou odkázaného dieťaťa, ktoré má podľa čl. 32 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd základné právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Podľa opakovaného vyjadrenia otca, prekážkou každého zamestnávateľa je skutočnosť, že bol viacnásobne odsúdený. Pri určení vyživovacej povinnosti vychádzal potom okresný súd nie z reálneho príjmu otca, ale z potencionálneho príjmu, ktorý by mohol otec dosahovať, t.j. z minimálnej mzdy, ktorá pre rok 2021 bola 508,44 Eur, v roku 2022 525,65 Eur a v roku 2023 568,97 Eur v čistom. Ak okresný súd v tejto časti odkázal aj na závery posledného rozhodnutia o vyživovacej povinnosti otca a posudzovanie jeho príjmových pomerov, tak takýto postup považoval odvolací súd v prejednávanej veci za vecne správny. Za odôvodnené potreby maloletého dieťaťa súd považoval „strava doma 100 eur (pričom v tejto položke u maloletého treba zaradiť prípravu raňajok, desiater do školy a zabezpečenie pitného režimu v škole, ďalej obedy počas víkendu a samozrejme večere), oblečenie, obuv, hygiena 70 eur, školský klub 20 eur, strava v škole 40 eur do 05/2023 (čo zahŕňalo len obed v školských dňoch, nie ako to bolo počas návštevy materskej školy, kde mesačný poplatok cca 20 eur, zahŕňal desiater, obed aj olovrant, či pitný režim dieťaťa), lieky okolo 20 eur, voľný čas, výlety, hračky a telefón okolo 30 eur, členské v MŠK klube R. 30 eur, poistenie so sporením 40 eur, školské poplatky, pomôcky (ZRŠ 25 eur, triedny fond, nákup pomôcok na začiatku školského roka 25 eur, poplatok za krúžky v škole jednorázovo 25 eur) po priemerovaní 10 eur a ďalšie dokupovanie pomôcok v priebehu roka, školské akcie 10 eur. Nástupom na základnú školu sa výdavky zvýšili a pribudli výdavky, ktoré v čase návštevy materskej školy neboli - školské pomôcky, poplatky za školské akcie, školský klub, voľno časové aktivity - krúžky, telefón“. Matka si svoju vyživovaciu povinnosť plní formou osobnej starostlivosti, uspokojovaním bytových potrieb maloletého, ktorý je vo veku intenzívneho fyzického rastu. Oprávnené potreby detí závisia od veku, zdravotného stavu, pričom za odôvodnené potreby dieťaťa patria okrem bežných potrieb ako výživa vo vlastnom

slova zmysle, tak i ošatenie, obuv, náklady na bývanie, strava, hygiena a ďalšie potreby súvisiace s rozširovaním, prehľbovaním vzdelania dieťaťa, k rozvoju jeho záujmov, prípravu na budúce povolanie, tiež kultúrne, športové, rekreačné potreby, t.j. všetky nevyhnutné potreby, ktoré vyžaduje v súčasnosti život kultúrneho človeka. Osobnú starostlivosť o maloletého zabezpečuje výlučne matka. Otec so synom nie je v žiadnom kontakte, a tak výživné je jediný spôsob, ako sa na výchove a zabezpečovaní potrieb maloletého môže otec podieľať.

15. K správnosti napadnutého rozhodnutia okresného súdu sa poukazuje na rozhodovaciu činnosť odvolacích súdov, Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, podľa ktorých na zníženie (stratu) príjmu súd prihliada len v prípade jednoznačného preukázania takého dôležitého dôvodu, ktorý vznikol objektívne, bez zavinenia povinného. Ak okresný súd konštatoval, že je povinnosťou obidvoch rodičov venovať všetky sily k čo najoptimálnejšiemu zaisteniu výživy, ďalších potrieb svojho dieťaťa podľa faktických schopností a možností v súlade s § 62 Zákona o rodine, tak s takýmito závermi odvolací súd súhlasí. Každý rodič má v prvom rade zabezpečiť výživu dieťaťa, následne má právo využiť zostávajúce finančné prostriedky na uspokojenie svojich potrieb. Ak otec na viacerých miestach v odvolaní poukazoval na opakové výkony trestu odňatia slobody, tak v tomto smere odvolací súd poukazuje k tejto argumentácii na to, že nie je rozhodujúci faktický príjem otca maloletého dieťaťa počas výkonu trestu odňatia slobody, resp. ako dôsledok trestu odňatia slobody, ale príjem, ktorý by ako rodič reálne mohol dosahovať, pretože princíp potenciality má prednosť pred princípom fakticity. V zhode so záverom okresného súdu i odvolací súd uvádza, že na vyhovenie návrhu otca maloletého dieťaťa na zníženie výživného, nebola preukázaná podstatná zmena pomerov, ak ňou bez ďalšieho nie je len to, že otec maloletého opakovane vykonával tresty odňatia slobody (Nález Ústavného súdu ČR sp.zn. IV. ÚS 1181/2007), alebo má len základné vzdelanie, ktoré si však nedoplnil a ani snahu o doplnenie vzdelania nie je možné ustáliť z jeho výpovede pred okresným súdom, ale ani z dôvodov podaného odvolania. Nebola teda preukázaná zmena pomerov v zmysle § 78 ods. 1 Zákona o rodine, a to taká, ktorá by mala upraviť výšku vyživovacej povinnosti otca voči maloletému dieťaťu.

16. Vychádzajúc z prezentovaných úvah sa odvolací súd stotožnil s určujúcim záverom súdu prvej inštancie, ktorý nevyhovel návrhu otca na zníženie výživného. Vzhľadom na skutkové okolnosti okresný súd podľa zistení odvolacieho súdu v dostatočnom rámci zohľadnil i skutočnosti, špecifiká v prejednávanej veci, preto odvolací súd napadnuté rozhodnutie okresného súdu potvrdil ako vecne správne rozhodnutie cez úpravu v § 387 ods. 1, 2 CSP, v podrobnostiach odkazuje na dostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia. Súdom prvej inštancie zvolenej argumentácii podľa názoru odvolacieho súdu nemožno nič z hľadiska jej racionálnosti, dostatočnosti či vo svetle naplnenia zmyslu a účelu ochrany záujmov detí ako osobitne zákonom chránených subjektov, nič vytknúť.

17. Podľa § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

18. Odvolací súd zároveň potvrdil i závislý výrok o trovách konania, pričom východiskom je, že v mimosporových konaniach upravených CMP platí vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení § 52 CMP, § 55 CMP zásada, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, čo znamená, že každý z účastníkov si teda sám znáša svoje trovy, ktoré v konaní platil. CMP obsahuje z tejto zásady aj výnimku v zmysle § 55 umožňujúceho náhradu trov konania priznať, ak je to spravodlivé s ohľadom na okolnosti prípadu, pričom zákon nekonkretizuje komu môže súd podľa tohto ustanovenia náhradu trov konania priznať. Zákonodarca konštatoval, že materiálny korektív spravodlivého požadovania náhrady trov konania môže súd použiť vo všetkých typoch mimosporových konaní. Zároveň je však potrebné zdôrazniť, že pre aplikáciu ustanovenia § 55 CMP nie je nevyhnutným predpokladom úspech v konaní. S poukazom na tieto uvedené teoretické východiská súd prvej inštancie rozhodol správne o nároku na náhradu trov konania v zmysle § 52 CMP, tak že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, keďže nezistil dôvod na aplikáciu výnimky v zmysle § 55 CMP, ktoré závery v konkrétnostiach odvolateľ ani nespochybnil a existenciu takýchto okolností ani vo vzťahu k nároku na náhradu trov konania neuvádzal.

19. Keďže odvolací súd nezistil dôvod na aplikáciu výnimky v zmysle § 55 CMP ani pokiaľ ide o trovy odvolacieho konania, o týchto rozhodol podľa § 396 CSP v spojení s § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

20. Rozhodnutie bolo odvolacím senátom prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP). Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a

ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).